

малювання і ділиться з усіма охочими секретом надзвичайно красивих полотен, написаних на дні морському. Він разом з російським художником Денисом Лотаревим потрапив в Книгу рекордів Гінесса, як автори найбільшої картини під водою [3].

Таким чином, нетрадиційні техніки в сучасному образотворчому мистецтві, можуть виступати інструментом розвитку та поліпшення вищезгаданого мистецтва. Види та самі техніки мають безліч шляхів проявлення та виконання. Так як проявлення нетрадиційних технік відносно нове явище, порівняно з традиційним мистецтвом, є вірогідність, що ця галузь знаходиться лише на порозі свого становлення.

Список використаних джерел:

1. Ермолаева-Томина Л.Б. Развитие креативности на занятиях изобразительным искусством. Совершенствование методики преподавания художественно-творческих дисциплин / Л.Б. Ермолаева-Томина. – М. : Прометей, 2002. – 320 с.
2. Казакова Р.Г. Рисование с учениками основной школы: Нетрадиционные техники, планирование, конспекты занятий / Р.Г. Казакова. – М.: ТЦ Сфера, 2005. – 147 с.
3. ТОП-20 самых странных и провокационных художников современности. URL: <https://msp.today/samye-strannye-i-provokacionnye-hudozhniki-sovremennosti/>

Янковська Д.А.

студент,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЕХНІКИ КОЛАЖ ТА ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ В ІСТОРИЧНОМУ ПРОСТОРИ

Колаж (з французької Collage – наклеювання) являє собою технічний прийом у образотворчому мистецтві, що ґрунтується на використанні у творі відмінних одне від одного за фактурою та кольором предметів, шляхом наклеювання. Найчастіше такими предметами виступають шматки газет, папір, гудзики, нитки та інше [2].

Можна виділити наступні види колажу:

- аплікація;
- ассамбляж;
- бріколаж;
- декупаж;
- осибана або пресована флористика.

Історично, перші використання такої техніки датуються приблизно другим століттям до нашої ери, що може відповідати можливому часу винайдення паперу.

В період від початку нашої ери і до десятого століття використання колажу не набуває широкого розповсюдження. Проте, починаючи з десятого сторіччя у Японії помічено використання обробленого і склесеного з невеличких шматків паперу, у роботах каліграфів.

Європейський шлях колажу починається приблизно у тринадцятому сторіччі. Частіше за все це помітно у використанні позолочених листів в оздобленні соборів в періоди п'ятнадцятого та шістнадцятого століть. Елементи оздоблення коштовним камінням та металами також прослідковується у виготовленні ікон та святих зображень.

Хоча деякі художні критики і стверджують, що незважаючи на використання схожих на колаж технік, саме мистецтво колажу з'явилося лише у XX столітті, з появою модернізму. До прикладу, в глосарії галереї Тейт, з історії мистецтва, стверджується, що колаж «був вперше використаний в якості художньої техніки в XX ст.» [1].

Та ж думка підтримується і в глосарії Музею Гуггенхайма (Solomon R. Guggenheim Museum). Проте, не зважаючи на спільне пов'язування з початком модернізму, у глосарії зазначено, що колаж охоплює набагато більше ніж композицію з різнорідних елементів.

Так, Пікассо та Брак, наклеївши папір на полотно пропонують новий погляд на картину, коли об'ємні частини колажу вступають в зіткнення з площинною поверхнею картини. З цієї точки зору, колаж – частина прояву мистецтва між живописом і скульптурою, і ця нова техніка побудови композицій забезпечила новий погляд, як на створення скульптур, так і на живопис. Хоча історію колажу і можна простежити в розрізі багатьох віків, лише в період двадцятого століття ця техніка вилилась в абсолютно нове мистецтво.

Техніка колажу, по суті, була застосована на початку двадцятого століття для створення авангардних творів, в основному представниками кубізму, П. Пікассо і Ж. Браком. Останній зокрема, прийняв його з осені

1912 року з так званої «Papiers colles» («Наклеєні папірці»). Ж. Брак наклеював розфарбовані листи паперу, газет, шпалер та ін. на полотно і створював тим самим ту чи іншу композицію [3, с. 45].

Згідно з деякими джерелами, П. Пікассо був першим, хто використав методи колажу в своїх картинах виконаних олійним живописом. Але за описом історії колажу, у вищезгаданому глосарії Музею Гуггенхайма, Ж. Брак прийняв концепцію колажу раніше П. Пікассо. Брак придбавши рулони паперу, що був імітацією дуба і пшениці, розрізав їх на шматки, приклеїв на малюнки вугіллям. Надалі Ж. Брак так само використовував дерев'яні частини, поєднуючи і комбінуючи їх різними способами зображеннями.

Багато мистецтвознавців зазначає, що перший хто перевів техніку створення колажу в художню форму і представив її громадськості, був Джон Хартфілд (John Heartfield – німецький графік, один із засновників фотомонтажу), який використовував колаж як сатиричну зброю проти Гітлера і нацизму, в основному застосовуючи його при комбінуванні фотознімків.

Отже, колаж виступає, свого роду, мозаїкою з різномірних за формою і фактурою матеріалів. Шматочки тканини, обривки газетних або книжкових сторінок, гудзики, уламки скла, цвяхи й дерев'яна стружка, в загальному, все, що опиниться під рукою, все, що виражає задум автора, закріплюється на полотні, картоні – на будь-якій основі за допомогою клею, дроту, ниток і утворює цілісну картину. Колажі можуть включати об'ємні елементи й цілі об'єкти, наприклад ляльку, рукавицю, ножиці та інше. Основною перевагою колажу, перед стандартним живописом, полягає у можливості людині, що не вміє малювати, стати причетною до художнього світу, що допомагає у саморозвитку і реалізації творчих ідей індивіда.

Список використаних джерел:

1. Могилювський В. Від задуму до втілення / В. Могилювський. – Київ : Радянська школа, 1989. – С. 25–40.
2. Полуянов Ю.А. Соотношение учебной деятельности и творчества учеников на занятиях изобразительным искусством / Ю.А. Полуянов // Вопросы психологии. – 1998. – № 5. – С. 94–100.
3. Русский авангард 1910-1920-х годов. Проблема коллажа: [сб. ст.] / пред. ред. кол. Г.Ф. Коваленко. – М. : Наука, 2005. – 430 с.